

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
УКРАЇНИ**

НАКАЗ

від 14 листопада 2012 року N 898

**Про затвердження галузевого нормативного документа
"Особливі умови безпечного виконання робіт на
підприємствах електроенергетики. Положення"**

Відповідно до [Закону України "Про електроенергетику"](#) та з метою здійснення додаткових організаційних заходів щодо запобігання нещасним випадкам під час виконання робіт на підприємствах електроенергетики та посилення контролю за дотриманням вимог безпеки **наказую:**

1. Затвердити галузевий нормативний документ "Особливі умови безпечного виконання робіт на підприємствах електроенергетики. Положення" (далі - Положення).
2. Положення ввести в дію через 30 днів з дати підписання цього наказу.
3. Об'єднанню енергетичних підприємств "Галузевий резервно-інвестиційний фонд розвитку енергетики" (Єрмаков О. М.) внести Положення до єдиного реєстру нормативних документів Міненерговугілля в установленому порядку.
4. Визнати таким, що втратив чинність, [наказ Міністерства палива та енергетики України від 05.03.2004 N 134 "Про затвердження та введення в дію галузевого нормативного документа "Особливі умови безпечного виконання робіт на підприємствах електроенергетики. Положення" \(ГКД 34.03.205-2004\).](#)
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Чеха С.М.

Міністр

Ю. Бойко

НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ОСОБЛИВІ УМОВИ БЕЗПЕЧНОГО ВИКОНАННЯ РОБІТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ. ПОЛОЖЕННЯ

Чинний від 14.12.2012

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей нормативний документ "Особливі умови безпечного виконання робіт на підприємствах електроенергетики. Положення" (далі - Положення) установлює порядок організації введення Особливих умов безпечного виконання робіт та єдині правила їх запровадження з метою забезпечення безаварійного функціонування об'єктів електроенергетики та безпечної їх експлуатації.

1.2 Це Положення призначене для застосування електроенергетичними компаніями, державними підприємствами, що належать до сфери управління Міненерговугілля, та господарськими товариствами, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому Положенні є посилання на такі нормативно-правові акти:

- Закон України "Про електроенергетику";
- Закон України "Про охорону праці";
- постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 N 1232 "Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві";
- НПАОП 0.00-8.24-05 (НПАОП 0.00-2.01-05) Перелік робіт з підвищеною небезпекою;
- НПАОП 40.1-1.01-97 Правила безпечної експлуатації електроустановок;
- НПАОП 40.1-1.02-01 Правила безпечної експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій і теплових мереж;
- СОУ-Н ЕЕ 03.111.2008 Безпечна експлуатація водного господарства, гідротехнічних споруд та гідромеханічного обладнання електростанцій. Правила.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому Положенні використано терміни, установлені в Законі України "Про електроенергетику": електроенергетика, об'єкт електроенергетики; Законі України "Про охорону праці": охорона праці.

Нижче подано терміни, додатково використані у цьому Положенні, та визначення позначених ними понять.

3.1 енергетичне обладнання

Комплекс взаємопов'язаного устаткування та споруд, призначених для виробництва або перетворення, передавання, розподілу чи споживання енергії.

3.2 нормативно-правові акти з охорони праці

Правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи, обов'язкові для виконання.

3.3 особливі умови безпечного виконання робіт (Особливі умови)

Комплекс додаткових організаційно-розпорядчих заходів, що виконуються з метою посилення контролю за організацією та виконанням робіт підвищеної небезпеки на підприємствах електроенергетики, недопущення виробничого травматизму в найбільш травмонебезпечні періоди роботи об'єктів електроенергетики.

3.4 роботи з підвищеною небезпекою

Роботи в умовах впливу шкідливих або небезпечних виробничих чинників, чи пов'язані з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю, такі, що занесені до переліку робіт з підвищеною небезпекою.

3.5 травмонебезпечні періоди

Періоди часу (тижні, місяці) роботи об'єктів електроенергетики, протягом яких на підприємствах електроенергетики за узагальненими статистичними даними сталося найбільше нещасних випадків.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Особливі умови безпечного виконання робіт вводяться в цілому по електроенергетичній галузі, на підприємствах електроенергетики (далі - підприємства) або в їх виробничих структурних підрозділах.

Особливі умови вводяться на термін не більше ніж 10 календарних днів. Усі заходи, які передбачаються до запровадження в період дії Особливих умов, є обов'язковими для виконання.

4.2 Особливі умови вводяться, якщо на підприємстві стався випадок зі смертельним наслідком або груповий нещасний випадок з важкими і смертельними наслідками, у разі виявлення систематичних порушень вимог щодо безпечного виконання робіт або при зростанні травматизму на підприємстві, зниженні виробничої та технологічної дисципліни.

Особливі умови можуть вводиться напередодні весняно-літньої ремонтної кампанії, осінньо-зимового опалювального сезону, а також в інші найбільш травмонебезпечні періоди роботи об'єктів електроенергетики.

4.3 Особливі умови передбачають:

- здійснення додаткових організаційно-технічних заходів з метою підвищення відповідальності працівників та безпечного виконання робіт в період дії Особливих умов порівняно з повсякденною роботою;
- посилення контролю з боку службових осіб та персоналу підприємств щодо виконання вимог безпеки на робочих місцях;
- проведення додаткового навчання працівників з питань охорони праці.

4.4 Підприємства на підставі цього Положення можуть розробляти власні Положення про Особливі умови з урахуванням структури та специфіки виробничих процесів підприємства, що затверджуються наказом керівника підприємства, які повинні відповідати цьому Положенню.

Положення підприємства про Особливі умови направляються до відома у Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

5 МЕТА ВВЕДЕННЯ ОСОБЛИВИХ УМОВ

5.1 Основною метою введення Особливих умов на підприємствах є запровадження додаткових організаційно-технічних заходів щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві. Особлива увага звертається на усі види робіт з підвищеною небезпекою, перелік яких наведений у [НПАОП 0.00-8.24-05](#).

5.2 Під час введення Особливих умов додаткові організаційно-технічні заходи спрямовуються на посилення оперативного контролю за станом охорони праці на робочих місцях, безпечного виконання робіт, запровадження нових форм і методів роботи, формування свідомості працівників щодо запобігання травмуванню.

5.3 Під час дії Особливих умов посиленої уваги потребують виконання вимог нормативних документів щодо оформлення наряду-допуску, підготовки робочого місця, допуску до роботи членів бригад, застосування засобів індивідуального захисту.

6 ПОРЯДОК ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСОБЛИВИХ УМОВ

6.1 Особливі умови можуть вводитись в цілому по електроенергетичній галузі або в окремих підприємствах.

6.2 Особливі умови вводяться для підприємств електроенергетичної галузі наказом Міненерговугілля або для окремих підприємств, як за наказом Міненерговугілля, так і за наказом керівника підприємства.

Введення в дію Особливих умов в окремих структурних підрозділах підприємства здійснюється наказом керівника підприємства.

6.3 Наказ про введення Особливих умов на підприємстві має передбачати:

- дату початку і закінчення дії Особливих умов і перелік підрозділів підприємства, де їх вводять;

- призначення контролюючих осіб у кожний структурний підрозділ;
- порядок і обсяги щоденних перевірок робочих місць контролюючими особами та керівниками підприємства;
- порядок виконання вимог цього Положення.

6.4 На початку першого дня дії Особливих умов на підприємстві, в його структурних підрозділах проводяться виробничі наради та позапланові інструктажі щодо організаційних заходів, які запроваджуються на час дії Особливих умов згідно з розділом 8 цього Положення з їх відповідним оформленням протоколом.

Під час проведення нарад роз'яснюються причини введення Особливих умов. Обговорюються стан виробничого травматизму, обставини і причини нещасних випадків, порушень правил безпеки, які їм сприяли.

6.5 Під час дії Особливих умов на обладнанні підприємств виконання аварійних та планових робіт не припиняється.

6.6 Після закінчення дії Особливих умов видається наказ по підприємству та його структурних підрозділах з метою усунення та профілактики виявлених порушень.

7 ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОСІБ ТА ПРЕДСТАВНИКІВ

7.1 На період дії Особливих умов призначаються контролюючі особи з числа службових осіб та висококваліфікованих працівників апарату управління підприємства, які мають достатній досвід роботи в діючих електроустановках.

У разі недостатньої кількості таких працівників контролюючими особами можуть призначатись керівники структурних підрозділів або їх заступники, які мають достатній досвід роботи в діючих електроустановках та групу V з електробезпеки. При цьому контролюючими особами не можуть бути працівники підрозділу, в якому вводяться Особливі умови.

7.2 На період дії Особливих умов у кожен структурний підрозділ (філію, цех тощо) призначаються контролюючі особи від підприємства.

7.3 Контролюючі особи на електростанції призначаються керівництвом компанії зі складу апарату енергогенеруючої компанії, керівництва електростанції та їх виробничих служб.

7.4 У ході перевірки контролюючі особи виконують свої обов'язки, керуючись [Конституцією України](#), законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами з охорони праці, наказами Міненерговугілля та цим Положенням.

7.5 Основними завданнями контролюючої особи (представника) є:

- контроль за виконанням вимог цього Положення, а також вимог інших чинних нормативно-правових актів з охорони праці;

- перевірка відповідності підготовки робочих місць, допуску до роботи та проведення інструктажів вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці та галузевих нормативних документів;

- контроль за роботою керівників структурних підрозділів та інших посадових осіб, які організовують, виконують або контролюють роботи на енергоустановках.

7.6 Контролюючою особою самостійно встановлюється режим виконання перевірок.

7.7 Контролююча особа (представник) має право:

- вимагати у керівництва підприємства, структурного підрозділу надання йому необхідної документації та пояснень працівників, з вини яких допущені порушення умов безпечного виконання робіт;

- забороняти керівництву підприємства та його структурного підрозділу виконання робіт, організування або виконання яких здійснюється з порушенням вимог безпеки і цього Положення;

- перевіряти робочі місця, документацію, ведення оперативних переговорів і записів, прослуховувати записи оперативних переговорів тощо;

- контролювати проведення позапланових та цільових інструктажів, та перевірку знань;

- порушувати в установленому законом порядку питання про відсторонення від роботи та притягнення до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог безпечного виконання робіт.

8 ДОДАТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ, ЯКІ ЗАПРОВАДЖУЮТЬ ПІД ЧАС ДІЇ ОСОБЛИВИХ УМОВ

8.1 Усі роботи на енергетичному обладнанні слід проводити за оформленими та погодженими нарядами - допусками або розпорядженнями згідно з вимогами [розділу 6 НПАОП 40.1-1.01-97](#), [розділу 5 НПАОП 40.1-1.02-01](#) та розділу 6 СОУ-Н ЕЕ 03.111.2008 після ознайомлення працівників з картами оцінки ризиків на виконуваних роботах (за наявності).

Оперативне обслуговування і роботи, що виконуються у порядку поточної експлуатації, а також роботи, що не становлять підвищеної небезпеки, здійснюються у звичайному режимі з дотриманням вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

8.2 Усі перемикання в електроустановках на підприємствах здійснюються за бланками перемикачів, за винятком:

- операцій з вимикачами (вимикачами навантаження) для режимних цілей;

- одноразових операцій з роз'єднувачами в розподільчих мережах 6 - 20 кВ (крім роз'єднувачів трансформаторів під напругою);

- відключення та включення без напруги (лінія відключена) роз'єднувачів трансформаторів тупикових підстанцій в розподільчих мережах 6 - 20 кВ під час пошуку пошкодження на лініях напругою 6 - 20 кВ;

- під час ліквідації аварій (при умові, що перемикання будуть проводитись з використанням програм перемикачів);

- операцій з комутаційними апаратами в електроустановках до 1000 В.

8.3 Дозволи на підготовку робочих місць і дозволи на допуск до роботи видаються окремо.

У разі відсутності зв'язку з бригадою у важкодоступних районах (гірських, віддалених тощо) дозвіл на підготовку робочого місця і допуск бригади до роботи дозволяється видавати одночасно.

Дозволяється службам високовольтних мереж підприємств на повітряних лініях напругою 35 кВ і вище здавати лінію керівнику робіт по телефонограмі.

8.4 Роботи з підвищеною небезпекою (роботи в діючих електроустановках, які потребують підготовки робочого місця з відключенням та заземленням електрообладнання і ліній електропередач, роботи верхолозні та на висоті, із застосуванням вантажопідіймальних машин і механізмів, роботи, що виконуються виробничим персоналом із застосуванням підйомників, вогневі роботи тощо) на діючому обладнанні потрібно виконувати під керівництвом керівника робіт з числа керівників і спеціалістів (крім робіт, що виконуються оперативним персоналом) виключно з оформленням наряду-допуску.

8.5 Керівники структурних підрозділів підприємства та (або) їх заступники, які мають право видачі нарядів-допусків, протягом кожного робочого дня перевіряють виконання вимог безпеки по всіх роботах, що виконуються безпосередньо в електроустановках структурного підрозділу. Бригади, де керівниками робіт призначені робітники з IV - V гр. з електробезпеки, перевіряються в першу чергу.

Перелік цехів і дільниць, що підлягають перевірці під час дії Особливих умов, затверджуються керівником структурного підрозділу підприємства.

8.6 Результати перевірок оформлюються актами та щоденно передаються до відповідних служб охорони праці підприємства, з реєстрацією у "Журналі оперативного контролю" та зазначенням виявлених порушень (або їх відсутності) і прізвищ порушників для прийняття відповідних рішень.

8.7 Керівники структурних підрозділів підприємства щодня аналізують інформацію про результати перевірок робочих місць і приймають рішення до вжиття заходів щодо працівників, які допустили порушення вимог безпечного виконання робіт.

8.8 Під час дії Особливих умов керівництво підприємства здійснює вибіркові перевірки своїх структурних підрозділів.

8.9 Службою охорони праці підприємства та його структурних підрозділів щодня здійснюється перевірка робочих місць з оформленням відповідних актів.

Про хід виконання вимог Положення про Особливі умови щоденно інформується керівництво підприємства.

8.10 З урахуванням місцевих умов, можуть вживатися додаткові організаційні заходи, що підвищують рівень дисципліни та організації безпечного виконання робіт на підприємстві, його структурних підрозділах.

9 ПІДСУМКИ ВВЕДЕННЯ ОСОБЛИВИХ УМОВ

9.1 Після закінчення дії Особливих умов контролююча особа складає акт за результатами перевірки і передає його в службу охорони праці підприємства.

9.2 Служба охорони праці підприємства після закінчення терміну дії Особливих умов узагальнює та аналізує усі матеріали перевірок, і висновки передає керівнику підприємства для прийняття відповідних рішень.

9.3 Не пізніше ніж через п'ять днів після закінчення терміну дії Особливих умов керівник підприємства проводить загальні збори колективу для розгляду результатів роботи його структурних підрозділів. Ці збори допускається проводити у селекторному режимі із залученням відповідних посадових осіб і представників основних робочих професій підприємства.

9.4 Про результати роботи підприємств під час дії Особливих умов у тижневий термін після їх завершення інформується Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.